

35. Neden İmtihan Ediliyoruz?

Soru: Cenâb-ı Hak bizim bu dünyada nasıl hareket edeceğimizi, emirlerine uyup uymayacağımızı da biliyor. İmtihana neden lüzum görüyor da bizi dünyaya gönderiyor?

Evet, Allah nasıl hareket edeceğimizi biliyor, bununla beraber imtihan etmek için dünyaya gönderiyor, tâ sırtımıza yüklediği mükellefiyetlerle istidat ve kabiliyetlerimizi inkişaf ettirelim. Evet, O bizi yaratırken, tıpkı madenler gibi yaratmıştır. Bakır madeni, kömür madeni, demir madeni, altın madeni, gümüş madeni. Bunu, her şeyi var edip geliştiren Rabbimiz olarak yapmış. Nasıl bir sanatkârın mimarî ve estetik gibi kabiliyetleri, maharetleri olur. Ve o, bu sanat eseriyle görünüp bilinmeyi arzu eder. Aynen onun gibi; Cenâb-ı Hakk'ın da birçok isimleri ve bunların tecellîsi olarak sanatları vardır. İşte, bu çeşit çeşit sanatlarını insanların nazarlarına arz etmek için, bu meşhergâhı açarak gizli güzelliklerini izhar buyurmuştur.

Daha açık ifadesiyle, kömür madeninde isimler nasıl tecellî ediyor; demirde, altında, gümüşte nasıl kendisini gösteriyor; sonra insanın müdahalesi ile som altında, som gümüşte, mamûl demirde nasıl tecellî ediyor. Ve, bir adım atmakla, kömürün elmas olmasında – nasıl kendisini göstereceğini nazarımıza arz etmek için, çeşitli derece ve kademelerde- isimlerinin cilvelerini sergiliyor ve böylece, kendisini tam tanıyabilmemize, tam bir fikir edinmemize imkân veriyor. Evet, her şeyi yapan O'dur. Hem de, her şeyden binlerce meyve verdirerek...

Neticede O'nun bu icraatıyla insanlar tasaffi ediyor, saflaşıp berraklaşıyor ve Cennet'e ehil hâle geliyor. Yani, madenler altın oluyor, elmas oluyor, gümüş oluyor. Bu hususta Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyuruyorlar: "İnsanlar tıpkı maden gibidir. Cahiliyede hayırlı olanı, İslâmiyet'te de hayırlıdır."

Yani, cahiliyede izzetli, onurlu Ömer, İslâmiyet'te de, vakârlı, ciddiyetli, gönül sahibi, azametli ve aziz Ömer... Birinde, oldukça sert, oldukça haşin ve istediğini yaptırtan; öbüründe tevazu kanatları yerlere kadar ve insanların ayağının altında; fakat kâfirlere, fâcirlere karşı azîm, cesim bir Ömer!. Cahiliye devrinde maden olarak nasılsa İslâmiyet'te

de öyle. Onun için; atak, canlı, dinamik insanlar gördüğümüzde arzu ederiz ki, Müslüman olsunlar... Çünkü cahiliyede aziz olan, İslâm'da da aziz olacaktır.

İslâm, – insan unsuru olan- bu madeni ele alır. Yoğurur; olgunlaştırır; som altın hâline getirir. Sahabi böyle som altın hâline gelmişti. Sonraları, değer ve ayar düşmeye başladı. 22 ayar, derken 21, 20, 18, 17, 15... Yirminci asırda Müslümanlar arasında 1 ayara kadar düşenler de oldu. Evet bu asır, o kadar cürüfu, züyûfu fazlalaşmış bir asır!.

Demek ki biz, dünyada imtihana tâbi tutuluyoruz; tasaffî edelim... Bu arada Allah (cc) ne yolla sâfileşeceğimizi biliyor da bizi imtihana tâbi tutuyor? – Hâşâ- O bilmediği şeyi bizden öğrenmek için değil. Yani O, bizi bizimle imtihan ediyor. Daha doğrusu biz kendi kendimizle imtihan oluyoruz.

Evet, biz cehd ve sa'y ettiğimiz, tasaffî etme yolunda bulunduğumuz; demir madeni isek demir olma; altın madeni isek, altın olma sevdâsına tutulup yoluna girdiğimiz. Evet, böyle bir gayretimiz olduğu takdirde Rabbimizin ezelde bildiği şeyin ortaya çıkmasına vesile olmuş bulunacağız. Ve, işte biz, bunlarla kendi kendimizi imtihan edip O'nun yüce huzuruna kendi durumumuzla çıkacağız. Kur'ân'ın ifade ettiği gibi "O gün onların elleri ayakları – ilâve edelim- gözleri kulakları, dilleri dudakları aleyhlerinde şehâdet edecek." (Nûr, 24/24) Sen de bunu biliyorsan kendi kendinle imtihan olduğunu anlarsın. Allah (cc) senin durumunu – hâşâ- öğrenmek için imtihan etmiyor. Bilâkis seni sana gösteriyor ve seni, seninle de imtihan ediyor.

Her şeyin en doğrusunu O bilir.

Sözlük:

İstidat: kabiliyet

Tecelli: ortaya çıkma, görünme

Meşhergah: Sanat-ı İlahiyyenin gösterildiği yer, sergi

Mamul: işlenmiş

Tasaffi: Saflaşma, saf duruma gelme

Som: saf

Cüruf: eriyen maddenin posası, kalıntısı

Züyuf: değersiz